

Przemysław Podulka

Funkcje i cele Internetu w procesach zdalnej edukacji

Edukacja - Technika - Informatyka 2/2, 263-267

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Przemysław PODULKA

Uniwersytet Rzeszowski, Polska

Funkcje i cele Internetu w procesach zdalnej edukacji

Wprowadzenie – postęp w edukacji XX i XXI w.

Nieustanne zmiany zachodzące w społeczeństwie wymagają ciągłego dostosowywania wielu aspektów życia. Bardzo ważnym elementem jest przygotowanie młodego obywatela do funkcjonowania w zmiennym świecie. Jego wiedza opierać powinna się nie tylko na zdobyciu wiedzy teoretycznej, nabyciu wiedzy potrzebnej do zawodu, ale także na sposobie zachowania w każdej sytuacji, jaka pojawi się zarówno w jego otoczeniu, jak i w całym społeczeństwie, w którym przyszło mu żyć.

Zadania, jakie pojawiają się przed szkołą, a także sposobami jej kształcenia, wymagają od niej ciągłego rozwoju, a kierunek przez nią obierany musi pokrywać się chociażby częściowo ze zmianami, jakie pojawiają się w otoczeniu.

Jedną z cech, jaką rozwijająca się edukacja powinna się cechować, jest podatność na zmiany oraz ciągle poszukiwanie lepszego rozwiązania. Jest to tym bardziej ważne, iż w ostatnich stu latach nastąpiła radykalna zmiana w wielu dziedzinach życia ludzkości. Transformacji uległ sposób zarabiania pieniędzy, obserwowany chociażby pod względem urbanizacyjnym. Migracja ludzi odzwierciedla także pragnienia szukania swojego miejsca, również do rozwoju i lepszego życia.

Rozwój technologii w XX w., w szczególności u jego schyłku, przechodząc w wiek współczesny przyniósł bardzo wiele nowych wymagań stawianych edukacji oraz jej procesom. Również samo społeczeństwo wymaga coraz więcej od edukacji. Poszukuje się renomowanych szkół, uczelni, precyzyjna wiedza jest coraz ważniejsza.

1. Informacje umieszczone w Internecie, ich wiarygodność i cechy

Internet z pewnością zrewolucjonizował i rozwinął bardzo wiele aspektów życia dzisiejszej ludzkości. Społeczność ma okazję ułatwić sobie w znacznej części, także po stronie oszczędności czasu, swoje funkcjonowanie. Jest to przykładowe przyspieszenie w przekazie pieniędzy (przelewy internetowe), wiadomości (e-maile) oraz wiele innych codziennych obowiązków, które można wykonać znacznie szybciej i prościej.

Internet posiada jedną z cech, które w dużej mierze wpływają na jego rozwój oraz na umieszczanie i, co ważniejsze, poszukiwanie w nim potrzebnych informacji. Otóż każdy może swoją wiedzę bezproblemowo umieścić w Internecie. Jest to oczywiście wolność słowa. Jednak tuż za wolnością zawsze podąża

pytanie, czy aby wolność ta nie jest za duża. I czy przypadkiem nie pozwala ona na zbyt wiele i czy wówczas właściciel nie mija się z prawdą.

Wolność słowa, możliwość promocji – to z pewnością jest bardzo duży plus, jeżeli chodzi o informacje umieszczane w Internecie. Po drugiej stronie stoi jednak wiarygodność poszczególnych informacji. Jeżeli każdy może zamieścić pewien zasób wiedzy, to także osoba nieznająca się na danym temacie lub znająca się niewystarczająco może wprowadzić błędne dane. I nie zawsze znajdzie się inny odpowiedni człowiek, który w należyty sposób sprawdzi ich wiarygodność i uczyni odpowiednią korektę.

Warto pamiętać także, że niektóre informacje mogą być umieszczone błędnie, ale świadomie. Ciężko jest jednak komukolwiek udowodnić celowe wprowadzanie społeczeństwa w błąd, ponieważ pod tym względem sieć internetowa ma swoje ograniczenia (możliwa anonimowość).

Bardzo pozytywną cechą, jeżeli chodzi o autorów oraz informacje przez nich umieszczane w sieci, jest równość. Każda osoba na świecie (jedynym ograniczeniem i selekcją jest tutaj dostęp do Internetu) może korzystać ze wszystkich dostępnych przez Internet informacji, wiadomości tam umieszczonych. Oczywiście niektóra wiedza jest ograniczona, aczkolwiek ma to głównie związek z plagiatem czy oryginalnym autorstwem. Bez znaczenia jest tutaj podział społeczny, rasowy czy zawodowy. Użytkownik może należeć do dowolnej grupy społecznej, używać dowolnego języka (oczywiście musi znać chociażb częściowo język, w którym chce umieścić lub uzyskać informacje z sieci), pracować w obojętnie jakiej branży zatrudnienia (wymaganiem jest umiejętność obsługi komputera – jednego z głównych środków manipulowania danymi z sieci) – Internet jest zatem dla każdego.

Bardzo ważną zaletą informacji w sieci jest ich dostępność czasowa. Otóż można korzystać z zasobów Internetu w praktyce 24 godziny na dobę, a także i siedem dni w tygodniu. Wszelkie informacje są umieszczane zwykle na stałe. Oczywiście można je usunąć tymczasowo lub całkowicie w każdej chwili. Dodatkowo autor może zmienić zdanie i usunąć je, jeżeli uzna, iż nie chce się dalej dzielić swoją wiedzą.

Dostępność czasowa jest tutaj mniej ograniczona niż miejsce, ponieważ w tym drugim przypadku trzeba posiadać połączenie z siecią i przede wszystkim urządzenie odbiorcze (może to być komputer stacjonarny lub przenośny, palmtop¹ itp.). Zaletę tę zwiększają komputery w związku z wygodą obsługi. Z każdego miejsca można dokonać wszelkiego rodzaju czynności, począwszy od najczęstszych przelewów, zakupów itp.

¹ Palmtop (PDA ang. *Personal Digital Assistant* – komputer kieszonkowy) – mały, przenośny komputer, znacznie mniejszy od laptopa, mieszczący się w dłoni lub kieszeni (*palm* – dłoń, *top* – na wierzchu). Można na nich instalować, podobnie jak na każdym komputerze, dowolne oprogramowanie.

2. Internet – zmiany, jakie wprowadza w edukacji

Na zmiany zachodzące w edukacji miały spory wpływ przeobrażenia w gospodarce. Nastąpiło przejście z gospodarki naukowej na rynkową i otwartą. W tradycyjnej gospodarce produkcja pochłaniała największe koszty i była najważniejszym składnikiem ceny końcowej. Natomiast w nowej gospodarce cena produkcji jest minimalna. Na ewolucję edukacji wpłynęły również zmiany w aktywności zawodowej.

Do jednych z największych zmian zalicza się przeobrażenia w strefie zatrudnienia. Uwidacznia się to w zmianie zapotrzebowania na pracowników o różnych poziomach kwalifikacji, a także powstanie, ewolucja i zanik niektórych zawodów. Dodatkowo bezdyskusyjna jest niestabilność polityki zatrudnienia, wpływająca na liczne zmiany zawodu w przeciągu życia, jak również wzrost specjalizacji przy jednoczesnej integracji zawodowej.

Kwestia edukacji przez całe życie (z ang. *life-long learning*) wydaje się być coraz bardziej znacząca. „Nastąpiła radykalna zmiana w zatrudnieniu w przemyśle (spadek), rolnictwie (spadek), a przede wszystkim w usługach (radykalny wzrost). Wszelkie z tych zmian wpływały na nowe aspekty edukacji – stawiane były przed nią nowe wyzwania”. Transformacja potrzebna była nie tylko w zmianie dziedzin nauczania, ale także w sposobie ich przekazywania.

Każda z nowych technologii XX w. wprowadziła istotne zmiany w nauczaniu. Dlatego też wykształciło się kilka rodzajów nauczania na odległość. Są to m.in. nauczanie korespondencyjne (ESKK²), radio i telewizja (bardzo często niepostrzegane jako sposób edukacyjny, bardziej jako medium przekazujące nowości, wydarzenia). Już nie tylko programy naukowe przedstawiają wartości oświatowe, ale także programy publiczne zawierają coraz szerszy zasób wiedzy.

Znaczna część społeczeństwa nie zdaje sobie sprawy z wpływu mediów publicznych na ich światopogląd – zmianie ulega także własne podejście i własne zdanie na poszczególne tematy. Ludzki umysł jest skonstruowany na zasadzie przyjmowania zdecydowanej większości informacji pochodzących ze świata zewnętrznego za prawdziwe.

Bardzo powszechnym rodzajem edukacji jest nauczanie wspomagane komputerowo, stosujące bardzo wiele elementów dopełniających. Ich ilość opiera się głównie na różnorodności aplikacji komputerowych, a także na ciągłym ich ulepszaniu. Można tutaj wymieniać bardzo wiele, zaczynając od logiki komputerowej, która wprowadza możliwości usystematyzowania pracy człowieka, idąc dalej, kreowanie nawyków regularnej nauki, kończąc na ważnym elemencie, jakim jest kontrola uzyskiwanych wyników. Edukacja wspomagana procesami komputerowymi dała możliwość szerokiego rozwoju nauczania poprzez pojawienie się nowych technologii.

² ESKK (Europejska Szkoła Kształcenia Korespondencyjnego) – szkoła uruchomiona w 1991 r., której założycielem był Włodzimierz Ciesielski. Jest to polski oddział holenderskiej grupy ESCC, a zarazem największa i najstarsza szkoła świadcząca usługi nauczania korespondencyjnego w Polsce.

Bardzo rozwojowym i wielostronnym zagadnieniem wydaje się być edukacja wspomagana za pomocą sieci internetowej. Jej wzbogacenie w porównaniu z samą edukacją komputerową jest z pewnością interesujące. Ten rodzaj edukacji wydaje się być bardzo znaczący dla edukacji uniwersyteckiej, ponieważ w obecnych czasach około 40% młodych ludzi uzyskuje wykształcenie wyższe.

Jest to dowód na to, iż społeczeństwo zmierza w stronę powszechnego wyższego wykształcenia, a także poszukuje wiedzy. Uparci mogliby sugerować, iż społeczeństwo coraz poważniej podchodzi do sfery zatrudnienia i zapewniania sobie dogodniejszej przyszłości. Tym bardziej na edukacji ciąży obowiązek odpowiedniego, dobrze przygotowanego sposobu przekazania wiedzy i przygotowania młodych ludzi na wymagania stawiane przez rynek pracy.

W edukacji na odległość, gdzie bardzo ważną rolę odgrywa właśnie Internet, oprócz znaczących właściwości sprzętu komputerowego, pojawiają się bardzo konkurencyjne właściwości połączeń między wieloma jednostkami danych. Łatwość wytwarzania i rozpowszechniania informacji jest tutaj znacznym udogodnieniem. Dzięki odpowiedniemu oprogramowaniu oraz ogólnodostępności sieci internetowej pomagają w szybkim przekazie materiałów do nauczania.

Wszystkie te cechy i właściwości Internetu wpływają na rozwój edukacji, przekazywanie wiedzy. Dodatkowo cechy zaawansowanego połączenia sieciowego rozwijają w uczniu umiejętność wielozmysłowego nauczania, ponieważ przekazywane materiały mogą zawierać przeróżne pomoce dydaktyczne, oparte na wszelakich sposobach przekazu.

Literatura

- Barczak A., Florek J., Jakubowski S., Sydoruk T. (2006), *Zdalna edukacja. Potrzeby, problemy, szanse i zagrożenia*, Warszawa.
- Bednarek J., Lubina E. (2008), *Kształcenie na odległość. Podstawy dydaktyki*, Warszawa.
- Clarke A. (2007), *E-learning. Nauka na odległość*, Warszawa.
- Hyla M. (2001), *Przewodnik po e-learningu*, Kraków.
- Plebańska M. (2011), *E-learning. Tajniki edukacji na odległość*, C.H.Beck.

Streszczenie

Praca prezentuje rozwój edukacji, która ewoluowała dzięki pojawieniu się Internetu. Edukacja na odległość nie jest dziedziną doskonałą, dlatego też istotne stało się wprowadzenie odkrywczych technik poprawy interakcji, na które wpływa m.in. właśnie sieć komputerowa.

Słowa kluczowe: zdalna edukacja, cechy Internetu.

Functions, features and objectives of the Internet in the processes of distant education

Abstract

This paper presents the development of education which evolved with the Internet advent. Distance education is not a perfect sphere, and therefore became an important frontier techniques for improving the interaction that are affected by a computer network.

Key words: distance education, Internet features.